

24, Nykholska St., Mykolayiv, 54030, Ukraine,
tel. : 37-88-24,
Calli100@mail.ru

ADS IN THE ASPECT OF SUGGESTIVE DISCOURSE

Summary

Actuality of the chosen problem depends not only on its general theoretical weight, but also on the possibility to search for the protective mechanisms from the devastating impact of pathogenic texts, which according to the researchers are the characteristic feature of modern communicative space, that produces a conflict interaction. Among the common methods the author relies on the descriptive method and the method of observation, analysis and inductive generalization of factual material that in general gives an opportunity to systematise and objectively qualify linguistic skills of the material.

The practical significance of the research is primarily manifested in the possibility to use the results in the direct synthesis of correct ad copies with programmable outcome. The results will be useful in the learning process in teaching courses of the Ukrainian language lexicology and stylistics, certain aspects of the morphology and will also provide further development of such branches as the theory of speech activity, communicative linguistics. After analyzing a large array of advertisements it was decided to make analysis of the obtained factual material at the lexical-semantic level, the keywords have been distributed by major lexical-semantic groups.

Based on the quantitative and semantic characteristics of the recorded keywords, it was found out that the most active subgroup of this block are keywords that illustrate the practical value of the advertized products, their uniqueness and at the same time – compliance with the established standards of production, consumption, and other goods like that. The most frequent and semantically powerful keywords are also identified. They are used by advertising specialists apart from the referential group of the advertized products, that confirm the semantic fullness, diversity and influential power of the keywords.

Key words: commercial advertising, key words, suggestion, neurolinguistic programming, influence, semantic.

Надійшла до редакції 22.11.2014 р.

УДК 811.161.2'37

А. П. Романченко,

кандидат філологічних наук,

доцент кафедри української мови

Одеського національного університету імені І. І. Мечникова,

Французький бульвар 24/ 26, м. Одеса, 65058, Україна,

СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНА ОРГАНІЗАЦІЯ ОГЛЯДОВОЇ СТАТТІ ЯК ЖАНРУ НАУКОВОГО ДИСКУРСУ

У розвідці схарактеризовано науковий огляд ономастичних праць, виконаний відомим мовознавцем – Ю. О. Карпенком. З'ясовано структурно-семантичну специфіку аналітичної оглядової статті, визначено кількість та якість мікротем кожної з трьох обов'язкових частин: вступу, основної частини й висновку. Особливу увагу звернуто на елементи основної частини ономастичного огляду, де оглядач аргументовано оцінює опубліковану працю, указуючи на здобутки та висловлюючи зауваження авторів.

Ключові слова: архітектоніка, оглядова стаття, Ю. О. Карпенко, ономастична праця, структурно-семантична специфіка, дискурс.

Структурну організацію, семантико-синтаксичні параметри, функціонально-стилістичні особливості, розвиток та культуру наукового тексту в українському мовознавстві ґрунтовно розглянуто в працях С. Я. Єрмоленко, А. П. Коваль, Н. Ф. Непийводи, Г. С. Онуфрієнко, М. М. Пещак, О. М. Семенов, Ю. П. Сурміна. Останнім часом увагу дослідників привертають різні жанри наукової комунікації (О. А. Должич, Н. Доронкіна, С. В. Єлісєєва, О. В. Єрченко, І. П. Левчук, О. В. Михайлова, Я. І. Припишнюк, І. А. Скрипак, П. В. Токарева, В. Яхонтова). Переважно це основні жанри, у яких втілюється науковий дискурс. Периферійні жанри досить рідко стають предметом вивчення.

У межах жанру наукової статті залежно від обсягу і змісту дослідження виокремлюють кілька різновидів: дослідницька стаття, коротке повідомлення, стаття-відгук та стаття-відповідь, огляд. Найпоширенішою в науковому дискурсі є дослідницька стаття, у якій подають наукові результати спостереження з певної галузі. Коротке повідомлення являє собою невелику за обсягом статтю, де йдеться про результати, які потребують термінового оприлюднення. У статті-відгуку вміщено коментар спеціаліста стосовно наслідків дослідження, висвітлених у конкретній статті іншого автора. Стаття-відповідь надає можливість авторові право відповісти на зауваження чи критику фахівця. Оглядова стаття – стаття, у якій автор аналізує

результати вивчення конкретної проблеми з певної галузі науки, указуючи на позитивні та негативні моменти. Такі статті зазвичай пишуть відомі науковці, визнані фахівці, оцінюючи стан дослідження з актуальних питань окремого розділу науки.

Методологічною базою розвідки слугували філософські положення про єдність змісту і форми, про співвідношення загального й часткового, про єдність теорії та практики. У ній використано описовий, контекстуальний і функціонально-стилістичний методи.

Мета пропонованої статті полягає у з'ясуванні специфіки структури огляду як жанру наукового дискурсу, у встановленні особливостей використання мовних засобів в елементах структури оглядової статті. **Завдання** – вирізнити жанрові особливості оглядової статті з питань ономастики, визначити структурні її компоненти та мовні засоби реалізації.

Об'єктом дослідження є науковий огляд ономастичних праць. **Предмет** дослідження становить структурно-семантична специфіка оглядової статті відомого українського ономаста – Ю. О. Карпенка.

Науковий огляд – тип наукового тексту, отриманий у результаті аналізу першоджерела й призначений для ознайомлення з реальним станом актуальних наукових проблем. Розрізняють аналітичний, реферативний та тематичний огляди. Перший із них містить критичну оцінку інформації, поданої в опублікованих матеріалах. Реферативний огляд – стислий виклад основних аспектів змісту першоджерел. Тематичний огляд формується на підставі аналізу первинних матеріалів, об'єднаних однією темою.

Аналітичний огляд створюють із метою орієнтування фахівців в інформаційному просторі з певної наукової проблеми та оцінювання стану вивчення цієї проблеми, виявлення тенденцій її розвитку й розв'язання [2, с. 7]. Науково-аналітичний огляд – складний синтетичний різновид вторинного наукового тексту, оскільки вимагає від автора бути добре обізнаним у певній сфері науки, уміти вирізнити нове, не досліджене раніше, орієнтуючись на відоме в тій чи тій галузі знань, указати на недоліки та перспективу розглядуваного питання. Огляд, зроблений фахівцем високого рівня, дає змогу іншим науковцям зорієнтуватися у висвітлених проблемах, визначити для себе ступінь необхідності в детальному ознайомленні з першоджерелом.

Із-поміж наукових текстів вирізняють тексти-констатації й тексти-міркування [8, с. 5]. Перший із названих текстів містить результат

ознайомлення з предметом думки, фіксує безсумнівність, категоричність висловленого, стверджує дійсність чого-небудь. У тексті-міркуванні, яким є оглядова стаття, кожна наступна думка впливає з попередньої, окремі з них ставлять під сумнів, дають їхню оцінку, висувають припущення [1, с. 254].

Огляд пов'язаний із реальним первинним текстом, на який спирається автор. Кожен жанр передбачає певні вимоги до форми і змісту тексту. Структура будь-якого наукового тексту залежить від мети, функції, жанру та суті розглядуваного питання. У найзагальнішому вигляді текст наукової праці передбачає три частини: постановочну, де визначено проблему, мету, завдання, предмет та методи дослідження; дослідницьку, у якій подано опис здійсненого дослідження та його результатів; заключну, де зроблено висновки й вказано на перспективу [8, с. 9].

Під структурно-семантичною організацією розуміємо таке впорядкування й оформлення інформації, яке найкраще забезпечує реалізацію комунікативної мети тексту окремого жанрового різновиду наукового дискурсу [4; 5]. Одним зі складників програми дій у певній ситуації є сукупність мовних засобів, уживаних у ній, тобто нейролінгвістичний код. У нейролінгвістичному коді наукової сфери поєднано дві знакові системи, які взаємодіють у науковому тексті: перша з них містить інформацію, друга – її організовує [6, с. 39–40].

Огляди Ю. О. Карпенка зроблено на ономастичні праці різних типів. Це монографії, збірники, словники і посібник. Найбільше оглядів стосується словників. В одному з них учений зауважує: „Як бачимо, слов'янська ономастика так чи так увіходить в епоху словників” [3; № 5, с. 102]. Кожна оглядова стаття містить від 1 до 14 абзаців. У середньому вона складається з 2, 3 чи 5 абзаців. Лише по одному огляду мають 6, 7, 8, 14 абзаців.

Кожен абзац становить одну мікротему. Складаючись із 3 і більше абзаців, огляд ономастичних праць, зроблений Ю. О. Карпенком, містить три частини: вступ, основну і висновкову частини. Із цього випливає, що основна частина залежно від суті розглядуваної проблеми може охоплювати кілька мікротем. Це також зазначає Я. І. Припишнюк, виокремлюючи в патенті Франції всього вісім мікротем, які пов'язані з комунікативними завданнями цього науково-технічного жанру [7, с. 66].

Вступні частини оглядових статей Ю. О. Карпенка не однотипні. Деякі з них можуть містити вказівку на жанр оцінюваної ним праці (далі зазначатимемо порядковий номер огляду: 4, 14, 19, 22), мету (4) й матеріал дослідження (13, 17, 18, 20), її загальну презентацію (8, 10, 13, 15, 16, 18, 20, 21, 22, 23, 24) чи необхідність появи такої праці для подальшого розвитку науки (12, 17). Жанр наукового тексту згадується на початку огляду таким чином: *Вийшла на фінішну пряму майже сорокарічна грандіозна робота чеських ономастів – укладання повного словника усіх тих власних географічних назв, які в чеській науковій традиції позначаються терміном romístní jména*. Нами виявлено випадки, коли Ю. О. Карпенко висловлює зауваження стосовно жанру праці, наприклад: *Цей словник – не зовсім словник, швидше тезаурус. Прізвища подаються блоками, за населеними пунктами* (19); *Хоч у назві жанр праці визначений як монографія, в анотації говориться про статті. Терміном стаття автор оперує і в передмові „Від автора”. Перед нами, отже, авторський збірник статей...* (22). Мету дослідження в оглядовій статті зазначено всього один раз: *Колективна монографія шістьох авторів „ставить за мету донести важливе значення ономастики для вивчення східнослов'янського глотто- й етногенезу”* (с. 4), *шукаючи „чисту” східнослов'янську онімну лексику* (4). Дуже важливо для оглядача добре репрезентувати роботу. Це зроблено вченим у різні способи: *Монографія В. М. Калінкіна – фундаментальний, всебічний і глибокий виклад, а значною мірою – побудова теорії літературної ономастики...* (10); *Працю А. Гудманяна можна визначити як колосальну – не просто фундаментальну* (13); *Цей симпатичний щорічник виходить уже вдруге... і, здається, стає одним з провідних українських ономастичних праць* (23); *Монографія С. Коротких – ґрунтовне, солідне дослідження...* (24). Іноді Ю. О. Карпенко акцентує увагу на відмінностях від попередніх подібних праць, напр.: *Даний словник порівняно з двома попередніми – зовсім іншого типу* (21); *Якщо словники А. Гудманяна є практично-інформаційними, а словники чеських ономастів інформаційно-інтерпретаційними, то словник відомого українського ономаста Є. С. Отіна є теоретико-інтерпретаційним* (15). Важливою інформацією у вступній частині є відомості про потребу в такій праці для розвитку науки чи перспективність дослідження. Частіше за все тут автор презентує опубліковану роботу, акцентуючи увагу на солідності, ґрунтовності її,

наприклад: ...регіональні студії В. П. Шульгача, О. П. Карпенко та ін. багаторазово виявляли, що там зафіксовано далеко не все, у принципі – значно менше половини гідронімних скарбів України. Ось і словник М. Д. Матієва до 357 вказаних у СГУ гідронімів басейну Стрия долучив ще 1065. ... для 117 поданих у СГУ гідронімів М. Д. Матієв зробив ті чи ті уточнення, часто дуже істотні (12); Д. Г. Бучко виконав дуже корисну трудовітку й потрібну роботу... (17).

У вступі, як правило, наявна згадка про особливості архітекτονіки праці. Для більшості оглядових статей, у яких аналізуються ономастичні роботи різних жанрів, характерна вказівка на структуру. Відсутня вона тільки для словників, що зумовлено самим науковим жанром. Зрідка про особливості побудови праці сказано в основній частині огляду (14, 22, 23).

Основна частина наукового огляду – це власне характеристика публікації, яка передбачає аналіз позитивного, того, що є здобутком автора / авторів, а також у ній може міститися вказівка на дискусійні питання та недоліки. Загальну позитивну характеристику оглядач подає в такий спосіб: *Практично вся книга складається з різнопланових етимологічних розвідок високої вартості; Особливий інтерес тут становить розгляд східнослов'янських словотвірних типів у гідронімії України порівняно з Балканами* (4); *Авторка навела вагомі докази...*; *Цей ономастичний напрямок представлений також змістовними розвідками Л. Белея та О. О. Семенець* (7); *Книжка ... взірцево макетована й видрукувана. За допомогою різних знаків, розмірів полів, шрифтових виділень, членування тексту зроблено все, щоб вона стала зручною в користуванні і як посібник, і як довідник. Сам зміст посібника теж слід високо оцінити. Автори будують свій виклад просто й зрозуміло і намагаються звести його до системи правил* (9); *У поетонімах, як це добре показав В. М. Калінкін, задіяні усі ці рівневі аспекти і всі одержують істотне функціональне навантаження* (10); *Тут, як і в двох попередніх розділах, знаходимо багато цінних спостережень та інтерпретацій, свіжих думок* (10); *У наш час бібліографічного хаосу це дуже цінна й поживна робота* (22).

Критичний аналіз деяких міркувань авторів Ю. О. Карпенко здійснює, використовуючи різноманітні синтаксичні конструкції. У них реалізовано і власне критику, де учений висловлюється стосовно окремих моментів у дослідженні, і сумніви в осмисленні

понять, тлумаченні слів, і зауваження, які вимагають додаткових досліджень або залучення ширшого матеріалу, чи жаль із приводу того, що не було зроблено, але воно є вкрай потрібним. Висловлюючи критику на адресу автора опублікованої праці, Ю. О. Карпенко може висловлюватися прямо, без натяків, далі обґрунтовуючи свою думку: *Розділ ... містить ... деякі елементи наукової фантастики, спрямованої на пошуки кельтизмів (4); А якщо автор самотужки міняє Симньонового на Семеновича – то це вже зовсім інша дія, що заслуговує не схвалення, а осуду (12); Зазначимо, що процитовані слова ... видаються неадекватними... Неадекватністю хвилює й теза „хоронім – відхоронімний прикметник – етнонім” (21); Така етимологічна всеїдність не сприяє зміцненню авторської логіки (24); Взагалі ономастична термінологія не належить до сильних сторін монографії (24).* Науковий оглядач може обирати стратегію натяку на неправильний підхід у розумінні явища: *Н. С. Колесник розвиває свою улюблену тему про те, що фольклорна ономастика не належить до літературної. Дослідниця має рацію. Але не слід забувати, що обидва напрямки вивчають оніми художнього тексту ... а тому мають передусім встановити їх роль у цьому тексті (7); Скажімо, реєстрове слово – Багинський, а „говіркова вимова” – Багінський. Але чому перша форма літературніша за другу? (12); ... автор не дуже уважний до традиції, яка ґрунтується переважно на неточних, транслітерованих передачах. ...топонім Derbi А. Гудманян рекомендує записувати по-українськи Дарбі. А як тоді бути з апелятивом дербі, який у „дарбі” ніяка сила не змінить?(13).*

Іноді Ю. О. Карпенко, критично оцінюючи певні моменти праць, які побачили світ, досить розлого і аргументовано вказує на недоліки в них, наприклад: *І взагалі така форма подачі матеріалу економічна, але дуже незручна в користуванні, Спробуй знайди прізвище, яке тебе цікавить. Для цього треба перечитати всю книжку. У словнику прізвищ алфавітною одиницею має стати прізвище, а не село. Регіональну ситуацію треба, мабуть, описувати для кожного прізвища окремо в присвяченій йому словниковій статі ... (19).* Тут оглядач ставить себе на місце користувача словника і як учений дає пораду, проте категоричну, ніби на розсуд автора, яку він може взяти або не взяти до уваги. До речі, таку пораду Ю. О. Карпенка автор приймає з вдячністю, бо наступний словник, виданий у співавторстві, побудовано саме за таким принципом. В огляді на цей словник

маємо відповідну реакцію вченого: *Це вже щось. Маємо зручний для користування алфавітний список компактно локалізованих 20 тисяч прізвищ (20).*

Досить часто Ю. О. Карпенко обирає некатегоричну форму висловлення критики, використовуючи слова *дещо, іноді, не дуже, не зовсім*: *Ця доповідь, одна з найсильніших у збірнику, де що знецінюється певною її екзальтованістю (16); ... остання містить не зовсім чіткі формулювання (16); Широко вживаний у посібнику опозитивний спосіб викладу ... іноді призводить до наведення надуманих, ніким не вживаних форм... (9).*

Одна з форм критичної оцінки роботи – вираження сумніву в достовірності сказаного або написаного, а також вказівка на дискусійність думки. В оглядах ономастичних праць учений звертається до таких формул, які говорять про незгоду з точкою зору автора, сумнів в істинності пояснення чи тлумачення явища: *... сумніви оглядача викликає тільки етимологія Овди (4); Ця „спроба” викликає серйозні сумніви... (12); Однак сумнівно, що майбутній нормативний словник відтопонімних прикметників має формуватися тільки на цих засадах (18); Але й воно (припущення – А. Р.) залишається в сфері припущень... (18);... пояснення гідроніма Міток викликає сумніви. Що ж до назв Кудавець та Куна, то, не заперечуючи пропонованої їх етимології, варто висловити сумнів у споконвічності їх слов'янства (23).* На дискусійний характер висунутої думки Ю. О. Карпенко може вказувати таким чином: *... автор висуває привабливе, але дискусійне розуміння легендарного імені Хорив як композита... (7); Монографія ... є виваженим ... дослідженням, що не заважає їй, як і будь-якій етимологічній розвідці, включати чимало дискусійного (8); Водночас чи не в кожній статті-довіді є дискусійні чи просто малоімовірні речі (16).*

Побіжні зауваження, поради, пропозиції, висловлювані в оглядових статтях Ю. О. Карпенка, стосуються того, що потрібно доповнити, уточнити, на що звернути увагу: *... для назви 3 Осовні дуже цінним було б уточнення: „тече від гори (горба, яру, лісу?) Осовня” (12); В таких ситуаціях... все ж варто зберігати неточну, але мовно закріплену в апелятива передачу (13); ... слід усе ж уживати історично незакономірні форми жабченський, гільченський, городищенський, гоцанський тощо (18); Шкода, що словник надто неповний (21); Шкода ... що він аж рясніє від друкарських помилок та відсутності*

потрібних літер (7); Взагалі, інформація про суміжну омонімічну чи однокореневу топонімію була б дорогоцінною для дослідників (12). Основна частина найбільша за розмірами, адже саме в ній описується робота, що має прислужитися іншим дослідникам, а також допомогти авторові в подальших його працях.

У висновках оглядових статей Ю. О. Карпенко говорить про місце опублікованої роботи в дослідженнях з ономастики, відзначає здобутки авторів, наголошує на перспективах. Вони можуть становити одне просте чи просте ускладнене речення, напр.: *Загалом збірник є цінним здобутком вітчизняної ономастики (5); Зроблено ще один крок до створення в майбутньому загальноукраїнського словника географічних термінів, дуже потрібного для розв'язання багатьох теоретичних і практичних потреб (6); Монографія В. М. Калінкіна, написана на матеріалі різних літератур... синтезує й теоретично узагальнює досьогоднішній доробок у літературній ономастиці, містить чимало нових ідей і цілих концепцій, загалом вибудовує гідну уваги теоретичну основу цієї захоплюючої і дуже складної ономастичної дисципліни (10); ... словник Матієва і так виповнений дорогоцінною для науки і практики інформацією (12); Дана праця Є. С. Отіна є вагомим внеском у подальший розвиток науки про власні назви в Україні (15).*

Це може бути й складнопідрядне або складносурядне речення: *Загалом же книжка є цінним надбанням і для учнів, і для учених, бо тут систематизовано, заналізовано й кодифіковано великий шмат того, що зветься практичною ономастикою (9); Колосальна праця, добре обмірковані засади дають результатом величезне й безцінне зібрання топонімів, якого немає не лише в жодній слов'янській країні, а, здається, ніде в світі (14); Загалом же збірник треба з радістю привітати, а семінарові побажати довгих років життя (16).*

Висновок в оглядовій статті може складатися й з кількох речень: *Інверсійний словник, запропонований Д. Г. Бучком, значно поживавить ономастичні дослідження. Треба лише, щоб дослідники знали про існування цього словника і мали до нього доступ (17).*

У цій частині учений іноді указує на перспективу подібних робіт: *Матимемо ще з тисячу таких словників – тоді можна укласти загальний словник українських прізвищ, а також і атлас українських прізвищ чи, більш реально, атлас прізвищевих суфіксів (20).* Наголошуючи на корисності праці, оглядач може

наполягати й на тому, які моменти чи розділи є найбільш вартими уваги, наприклад: *В цілому ж монографія Г. П. Ковальова, цінна передусім своєю першою частиною, дуже корисна й потрібна всім дослідникам літературної ономастики і як джерело цікавих думок, і як збірка високоякісних матеріалів* (22). Також автор огляду може згадувати про наявність недоліків та відзначати вміння ономаста, тим самим підводячи до висновку, навіть використовуючи слово *висновок*: *Попри ряд недоліків, прямих огріхів і суто ономастичну недовершеність монографію ... слід оцінити позитивно і навіть досить високо. Недоліки її виглядають як зовнішні нашарування й легко знімаються. А добряча, кваліфікована глибинна сутність – прекрасне знання матеріалу і вміння його розумно інтерпретувати – залишається. Висновок: початок наукового шляху ... виявився вдалим і солідним. Основні здобутки молододі дослідниці – в майбутньому. Побажая їй великих успіхів* (24). Таким чином, висновкова частина наукового огляду містить узагальнення стосовно ролі й місця книги на тлі інших досліджень, зрідка побажання.

Зауважимо, що архітектоніка наукових оглядів відомого ономаста не завжди є строго витриманою. Інколи поділ на частини нечіткий або певні мікротеми змінюють своє звичне місце. Можуть бути відсутні висновки, оскільки вони вже впливають зі сказаного раніше. Утім усе підпорядковано інтенції автора ознайомити потенційних читачів, дослідників з ономастичною працею, яка, на його думку, варта уваги. В оглядових статтях Ю. О. Карпенка спостерігається логічність, раціональність викладу, які поєднуються з поміркованою емоційністю [9, с. 130], що пояснюється авторським науковим осмисленням мовних і позамовних реалій та якостями педагога, наставника, товариша.

Отже, дослідження наукових оглядів, зроблених одним із найкращих фахівців в ономастичній галузі – Ю. О. Карпенком, дозволило розглянути основні особливості архітектоніки цього жанру наукового дискурсу, виходячи зі змісту та формальних показників у його структурі. Зі сказаного випливає, що структурно-семантична організація оглядової статті пов'язана з реалізацією комунікативної мети вказаного жанру, адже він слугує орієнтиром для тих, хто цікавиться проблемами в певній сфері науки.

Перспективу дослідження вбачаємо в подальшому вивченні жанрів українського лінгвістичного дискурсу.

Список використаної літератури

1. Берков В. Ф. Философия и методология науки: учеб. пособие / В. Ф. Берков. – М. : Новое знание, 2004. – 336 с.
2. Блюменау Д. И. Информация и информационный сервис / Д. И. Блюменау. – Л. : Наука, 1989. – 192 с.
3. Карпенко Ю. О. Огляд ономастичних праць, одержаних редакцією / Ю. О. Карпенко // Записки з ономастики. – Одеса : Астропринт, 1999–2005. – № 2–8.
4. Левчук І. П. Структурно-семантична організація жанру рецензії XIX – XX ст. : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.02.01 „Українська мова” / І. П. Левчук. – К., 2007. – 22 с.
5. Левчук І. П. Типологія структурно-семантичної організації рецензій в українській і польській мовах / І. П. Левчук [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.esnuir.eenu.edu.ua/bitstream/123456789/950/1/Levchuk_Iryna_Typologija_strukturno-semantychnoji_organizatsiji_retsenziji_%20v_ukrainskij_i_polskij_movah.pdf
6. Непийвода Н. Ф. Науковий стиль як нейролінгвістичний код / Н. Ф. Непийвода // Мовознавство. – 1997. – № 2–3. – С. 39–44.
7. Припишнюк Я. І. Структурно-семантичні особливості патента Франції / Я. І. Припишнюк // Мовознавство. – 1993. – № 3. – С. 66–68.
8. Сурмін Ю. П. Наукові тексти: специфіка, підготовка та презентація : навч.-метод. посібник / Ю. П. Сурмін. – К. : НАДУ, 2008. – 184 с.
9. Romanchenko A. P. Insertive structures in scientific language Yu. O. Karpenko / A. P. Romanchenko // Humanities and Social Sciences in Europe: Achievements and Perspectives: Proceedings of the 2nd International symposium (February 15, 2014). „East West” Association for Advanced Studies Higher Education GmbH. – Vienna. 2014. – P. 326–331.

А. П. Романченко

СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧЕСКАЯ ОРГАНИЗАЦИЯ ОБОЗНОЙ СТАТЬИ КАК ЖАНРА НАУЧНОГО ДИСКУРСА

В статье охарактеризован научный обзор ономастических работ, осуществленный известным языковедом – Ю. А. Карпенко. Обозначена структурно-семантическая специфика аналитической обзорной статьи, определено количество и качество микротем каждой из трех обязательных частей: введения, основной части и выводов. Особое внимание обращено на элементы основной части ономастического обзора, в которой лингвист аргументированно оценивает опубликованную работу, указывая на достижения и выражая замечания автору.

Ключевые слова: архитектоника, обзорная статья, Ю. А. Карпенко, ономастическая работа, структурно-семантическая специфика, дискурс.

A. P. Romanchenko,

Candidate of Philology,

Senior Lecturer of Foreign Languages Department,

Odesa I. I. Mechnikov National University,

24 / 26, Frantsuzky Blvd., Odesa, 65058, Ukraine,

tel. : (095) 877-25-15,

apromanchenko@gmail.com

STRUCTURAL AND SEMANTIC ORGANIZATION OF THE REVIEW ARTICLE AS A GENRE OF ACADEMIC DISCOURSE

Summary

The philosophical positions of the unity of content and form and of the relationship between the total and partial are taken as a methodological basis of this article. Contextual analysis, descriptive and functional methods are used.

The purpose of this article is to clarify the structure specificity of the review as a genre of academic discourse. The task is to distinguish genre features of the review article on onomastics and to identify its structural components, linguistic methods of its realization. We also characterized the scientific review of onomastic works by Yu. O. Karpenko and determined the specificity of analytical review articles. Special attention is paid to elements of the main part of the onomastic review where the scientist reasonably estimates the published work, pointing out to achievements and making remarks. Investigating scientific reviews allowed us to consider main features of the scientific discourse genre. The result of the research is that the structural and semantic discourse of the review article is associated with the implementation of the communicative purpose of the genre mentioned above, because it serves as a reference point for those who are interested in linguistic discourse.

Key words: architectonics, review article, Yu. O. Karpenko, onomastic work, structural and semantic organization, discourse.

Надійшла до редакції 21.11.2014 р.